

KONVENCIJA BROJ 156

KONVENCIJA O JEDNAKIM MOGUĆNOSTIMA I JEDNAKOM TRETMANU ZA RADNIKE I RADNICE: RADNICI S PORODIČNIM OBAVEZAMA

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada koju je u Ženevi sazvalo Administrativno tijelo Međunarodnog ureda rada, sastavši se na šezdesetsedmom zasjedanju 3. juna 1981., i

uzimajući u obzir Philadelphijsku deklaraciju o ciljevima i zadacima Međunarodne organizacije rada koja priznaje da "sva ljudska bića, bez obzira na njihovu rasu, vjeru ili spol, imaju pravo ići za svojim materijalnim blagostanjem i duhovnim razvojem u uvjetima slobode i dostojanstva, ekonomske sigurnosti i jednakih mogućnosti", i

uzimajući u obzir odredbe Deklaracije o jednakim mogućnostima i tretmanu za žene radnice i rezoluciju o planu djelovanja s ciljem promicanja jednakih mogućnosti i tretmana za žene radnice koje je usvojila Međunarodna konferencija rada 1975., i

uzimajući u obzir odredbe međunarodnih konvencija i preporuka o radu koje imaju za cilj osiguravanje jednakih mogućnosti i tretmana za muškarce i žene radnike, naime Konvencije i Preporuke o jednakoj plaći iz 1951., Konvencije i Preporuke o diskriminaciji (zapošljavanje i zvanje) iz 1958. i Dio VIII. Preporuke o razvoju ljudskih resursa iz 1975., i

podsjecajući da Konvencija o diskriminaciji (zapošljavanje i zanimanje) iz 1958. god. ne obuhvaća izričito razlike koje se prave na osnovi obiteljskih obveza, te smatrajući da su u tom pogledu potrebni dodatni standardi, i

uzimajući u obzir odredbe Preporuke o zapošljavanju (žene s porodičnim obavezama) iz 1965., te imajući na umu promjene koje su nastale od njezinog usvajanja, i

uzimajući u obzir da su instrumente o jednakim mogućnostima i tretmanu za muškarce i žene usvojili također i Ujedinjeni narodi i ostale specijalizirane agencije, te osobito podsjećajući na četrnaesti stavak Preambule Konvencije Ujedinjenih naroda o ukidanju svih vrsta diskriminacija žena iz 1979. koji kaže da su države stranke "svjesne da je promjena u tradicionalnoj ulozi muškaraca i žena u društvu i u obitelji potrebna kako bi se postigla puna jednakost između žena i muškaraca", i

priznajući da su problemi radnika s obiteljskim obavezama aspekti širih pitanja vezanih za porodicu i društvo koji bi se trebali uzeti u obzir u nacionalnim politikama, i

uviđajući potrebu stvaranja stvarno jednakih mogućnosti i jednakog tretmana kako između muškaraca i žena radnika s obiteljskim obavezama, tako i između tih radnika i drugih radnika, i

smatrajući da su mnogi problemi s kojima su svi radnici suočeni otežani u slučaju radnika s porodičnim obavezama, te priznajući potrebu da se poboljšaju uvjeti takvih radnika, i mjerama koje odgovaraju njihovim posebnim potrebama i mjerama formuliranim kako bi se općenito poboljšao položaj radnika, i

budući da je odlučila da usvoji određene prijedloge u vezi s jednakim mogućnostima i jednakom tretmanu za muškarce i žene radnike: radnike s porodičnim obavezama, pitanje koje predstavlja petu tačku dnevnog reda zasjedanja, i

budući da je odlučila ovi prijedlozi dobiju formu međunarodne konvencije;

usvaja dvadesettećeg juna hiljadu devetsto osamdeset prve godine sljedeću konvenciju koja će biti nazvana naziva Konvencija o radnicima s porodičnim obavezama obavezama, 1981. god.:

Član 1.

1. Ova se Konvencija primjenjuje na muškarce i žene radnike s obavezama prema njihovoj djeci koju uzdržavaju, kad takve obaveze ograničavaju njihove mogućnosti da se pripreme za, uključe, sudjeluju ili napreduju u ekonomskoj aktivnosti.

2. Odredbe ove konvencije će se također primjenjivati i na žene i muškarce radnike s obavezama u vezi s drugim članovima njihove uže porodice kojemu je očito potrebna njihova njega i pomoć, kad takve obaveze ograničavaju njihove mogućnosti da se pripreme za, uključe, sudjeluju ili napreduju u ekonomskoj aktivnosti.

3. U smislu ove Konvencije izrazi "izdržavano dijete" i "drugi član uže porodice kojemu je očito potrebna njihova njega i pomoć" označava osobe koje su definisane kao takve u svakoj zemlji na jedan od načina predviđenih člankom 9. ove Konvencije.

4. Radnici iz stavaka 1. i 2. ovoga člana se u daljnjem tekstu nazivaju "radnici s porodičnim obavezama".

Član 2.

Ova Konvencija se primjenjuje na sve grane ekonomske djelatnosti i na sve kategorije radnika.

Član 3.

1. Radi postizanja stvarno jednakih mogućnosti i tretmana muškaraca i žena radnika, svaka država članica mora postaviti kao cilj svoje nacionalne politike da se osobama s porodičnim obavezama koje su zaposlene ili se žele zaposliti omogući da ostvari svoje pravo, a da ne budu diskriminirani te, u obimu u kojem je to moguće, da ne dođe do sukoba između njihovog zaposlenja i porodičnih obaveza.

2. U svrhu stavka 1. ovoga člana izraz "diskriminacija" znači diskriminaciju u zapošljavanju i zvanju na način definiran člancima 1. i 5. Konvencije o diskriminaciji (zapošljavanje i zanimanje), iz 1958.

Član 4.

Radi postizanja stvarno jednakih mogućnosti i tretmana za muškarce i žene radnike, moraju se poduzeti sve mjere u skladu s nacionalnim uvjetima i mogućnostima -

(a) kako bi se radnicima s porodičnim obavezama omogućilo da ostvare svoje pravo na slobodan izbor zaposlenja; i

(b) kako bi se vodilo računa o njihovim potrebama u odnosu na uslove zaposlenja i u odnosu na socijalnu zaštitu.

Član 5.

Sve mjere u skladu s nacionalnim uslovima i mogućnostima moraju se nadalje poduzimati

(a) kako bi se uzele u obzir potrebe radnika s porodičnim obavezama na području društvenog planiranja; i

(b) kako bi se razvile i unaprijedile društvene službe, javne ili privatne, kao što su službe i ustanove za brigu o djeci i porodici.

Član 6.

Nadležne vlasti i tijela u svakoj zemlji moraju poduzimati odgovarajuće mjere za poboljšanje informisanja i obrazovanja pomoću kojih bi javnost bolje shvatila princip jednakih mogućnosti i tretmana za muškarce i žene radnike, te probleme radnika s porodičnim obavezama, i kako bi se stvorila klima koja pridonosi rješavanju tih problema.

Član 7.

Moraju se poduzeti sve mjere u skladu s nacionalnim uvjetima i mogućnostima, uključujući mjere na području profesionalne orijentacije i obrazovanja kako bi se omogućilo radnicima s porodičnim obavezama da postanu i ostanu sastavni dio radne snage, te da se ponovno uključe u rad nakon odsustva zbog tih obveza.

Član 8.

Porodične obaveze ne smiju, kao takve, predstavljati valjanu osnovu za prestanak radnog odnosa.

Član 9.

Odredbe ove Konvencije se mogu primjenjivati putem zakona i drugih propisa, kolektivnih ugovora, pravilnika o radu, arbitražnih i sudskih odluka ili putem njihovih kombinacija, ili na bilo koji način u skladu s nacionalnom praksom koji je prikladan, vodeći računa o nacionalnim uslovima.

Član 10.

1. Odredbe ove Konvencije se mogu po potrebi primjenjivati u fazama, vodeći računa o nacionalnim uslovima: uz uvjet da se takve mjere provedbe primjenjuju u svakom slučaju na sve radnike obuhvaćene članom 1. paragraf 1.

2. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju mora naznačiti u svom prvom izvještaju o primjeni Konvencije koji se podnosi po članu 22. Ustava Međunarodne organizacije rada namjerava li i kako iskoristiti mogućnost iz paragrafa 1. ovog člana, te mora u naknadnim izvještajima navesti u kojem se obimu primjenjivala Konvencija ili se predlaže njena primjena u tom pogledu.

Član 11.

Organizacije poslodavaca i radnika imaju pravo sudjelovati, na način primjeren nacionalnim uslovima i praksi, u izradi i provedbi mjera čiji je cilj primjena odredaba ove konvencije.

Član 12.

Formalne ratifikacije ove konvencije biće dostavljene generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji će ih registrovati.

Član 13.

1. Ova konvencija obavezuje samo države članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.

2. Konvencija stupa na snagu dvanaest mjeseci nakon što generalni direktor registruje ratifikacije dvije države članice.

3. Nakon toga, ova konvencija stupa na snagu, za svaku državu članicu, dvanaest mjeseci od dana registracije njene ratifikacije.

Član 14.

1. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju može je, po isteku desetogodišnjeg perioda od njenog prvobitnog stupanja na snagu, otkazati aktom koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji ga registruje. Otkaz stupa na snagu po isteku godinu dana od registracije akta o otkazivanju.

2. Za državu članicu koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja u roku od godinu dana po isteku desetogodišnjeg perioda pomenutog u prethodnom paragrafu nije iskoristila pravo otkaza predviđeno ovim članom, ova konvencija je obavezna za sljedeći desetogodišnji period, a poslije toga moći će da se otkáže po isteku svakog desetogodišnjeg perioda, pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 15.

1. Generalni direktor Međunarodne organizacije rada obavijestiće sve države članice Međunarodne organizacije rada o registraciji svih ratifikacija i otkazivanja koje su mu dostavile države članice Organizacije.

2. Obavještavajući države članice Organizacije o registraciji posljednje ratifikacije potrebne da bi konvencija stupila na snagu, generalni direktor skrenuće pažnju svim državama članicama Organizacije na datum stupanja na snagu ove konvencije.

1. Glavni direktor Međunarodnog ureda rada mora notificirati svim članicama

Član 16.

Generalni direktor Međunarodnog ureda rada dostaviće Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, radi registracije, u skladu s članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, kompletna obavještenja o svim ratifikacijama i svim otkazivanjima koja bude registrovao u skladu s prethodnim članovima.

Član 17.

Uvijek kada to bude smatrao neophodnim, Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada podnosiće Generalnoj konferenciji izvještaj o primjeni ove konvencije i proučiti neophodnost stavljanja na dnevni red Konferencije pitanja njene potpune ili djelimične revizije.

Član 18.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju o potpunoj ili djelimičnoj reviziji ove konvencije i, ako ova konvencija ne nalaže drugačije:

a) ratifikacija od strane jedne države članice nove konvencije kojom se vrši revizija ima za posljedicu, bez obzira na gore navedeni član 15. trenutno otkazivanje ove konvencije, pod uslovom da je nova konvencija kojom se vrši revizija stupila na snagu;

b) od dana stupanja na snagu nove konvencije kojom se vrši revizija, ova konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikaciju.

2. Ova konvencija ostaće u svakom slučaju na snazi, u svom sadašnjem obliku i sadržini za one države članice koje su je ratifikovale a nisu ratifikovale konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 19.

Tekstovi ove konvencije na francuskom i engleskom jeziku su jednako punovažni.